

Kázeň biskupa Severného dištriktu Evanjelickej cirkvi v Maďarsku Tamása Fabinyho

Pobožnosť pri príležitosti podpísania partnerskej zmluvy medzi ECAV na Slovensku a Evanjelickou cirkvou v Maďarsku.

Komárom, 21. 3. 2012

„Teraz však takto vraví Hospodin, tvój Stvoriteľ, ó, Jákob, tvój Tvorca, ó, Izrael: Neboj sa, lebo som ťa vykúpil, povolal som ťa tvojím menom; môj si ty! Keď pôjdeš cez vodu, budem s tebou, a keď cez rieky, nezaplavia ťa; keď budeš kráčať cez oheň, nezhoríš, ani plameň ťa nespáli” Iz 43,1-2

Bratia a sestry v Ježišovi Kristovi!

Pred desiatimi dňami sme sa zdesene dozvedeli, že na hrade Krásna Hôrka vypukol požiar. Fotografie, na ktorých plamene vychádzajúce zo stredovekého hradu siahajú až do neba, možno obišli na celý svet. Dlho sa nevedelo, či zhorel neoceniteľný nábytok, alebo sa zničila zbierka starých zbraní. Táto udalosť je rovnako bolestivá aj pre Maďarov aj pre Slovákov. My vidíme v tejto historickej stavbe kus z našej minulosti, pretože – keď nie z iného miesta – na základe povestnej básne ktorej slová sú u nás okrídlenou frázou každý pozná „hrdé múry hradu Krásnej Hôrky“. Vy ste zažili plným právom pocit skazy vašej historickej budovy, nakoľko ona stojí na území vašej krajiny, a hrad je ponechaný na vašu starostlivosť. Osud nás teda spojil do jedného spoločenstva. Ako evanjelikov nás spája aj spomienka na martírsku smrť: okolo roku 1540, pôsobil v Rožňave protestantský kazateľ Ondrej Fischer, - ktorý pred tým zvestoval učenie reformácie v Levoči, v Moravsku, ale aj v Smolníku. Hradný pán, krutý katolícky zemepán František Bebek Fischera najprv zajal a strážil na svojom hrade, a potom ho dal zhodiť z najvyššej bašty Krásnej Hôrky. V požiari sa skoro zničili múry, ktoré sú posvätené aj krvou hrdín a našich predchodcov vo viere.

Rýchle šírenie ohňa vykresľuje aj list Jakuba, keď hovorí o hriechoch jazyka: „*Ajhl'a, aký malý oheň, a akú veľkú horu zapáli!*” (Jak 3,5)

V období pôstu sa musíme obzvlášť kajúčne spytovať seba samého: kedy a ako sme sa hrešili slovami, skutkami a nedbanlivosťou voči druhému.

Každý z nás sa musí pozrieť zoči-voči svojmu hriechu. My Maďari iste máme čo oľutovať. Napríklad v dobe dualizmu, v období národného prebudenia európskych národov, oficiálna politika u nás začala so silnou maďarizáciou na národnostných územiach. Len jeden príklad: od roku 1907 len tie základné školy dostali štátnu dotáciu, na ktorých sa vyučovalo v maďarskom jazyku. Aj vtedajšie vedenie evanjelickej cirkvi sa dopustilo niekoľko chýb, a uprednostňovalo maďarské zbory. Na synode v roku 1891 sa upravili hranice dištriktov tak, aby národnostné zbory nezostali v jednom celku.

Chápeme to, že vy ste tieto udalosti prežívali ako krivdu, a my vás prosíme o odpustenie za prežité bolesti.

Zároveň však určite rozumiete tomu, že aj nás bolí to, k čomu došlo po roku 1920, a zvlášť čo nasledovalo po roku 1945 s Maďarmi žijúcimi v Československu, keď boli násilne zbavený od štátneho občianstva, alebo im obmedzili občianske práva, napríklad používanie materskej reči. Po tomto nasledovala výmena obyvateľstva, reslovakizácia, a deportácia v rámci republiky. Bola to veľká nespravodlivosť, že kvôli politike odsúdili ľudí, ktorí vlastne za nič nemohli. Politika možno ešte nie je stále schopná vysloviť: „odpustite nám“, ale cirkev to možno dokáže. Ak nie, naplní sa na nás súdiace slovo Božie: „*poškvrňuje celé telo, a rozpaľovaný peklom zapalať beh života.*“

Žijeme z milosti odpustenia hriechov. Sme ako hriešny veľkňaz Józua, ktorého spomína kniha proroka Zachariáša a o ktorom takto hovorí anjel Boží: „*Či tento nie je hlavnou vyrvanou z ohňa?*“ (Zach 3,2). Potom anjel hovoril ľuďom stojacim okolo veľkňaza: „*Vyzlečte ho z tých špinavých šiat! Jemu povedal: Pozri, sňal som z teba tvoju vinu a oblečiem ťa do slávnostného rúcha.*“ K tomuto veľmi podobná veta odznieva v Novej Zmluve, keď milostivý otec znovu prijme k sebe svojho mánotratného syna, a takto rozkáže svojim sluham: „*Prineste rýchlo najkrajšie rúcho a oblečte ho....*“ (Lk 15,22) Ale nezabúdajme: v podobenstve Ježiša je reč o dvoch synoch. Prvý sa nelíši od druhého. Obaja sú mánotratní. Otec však miluje obidvoch, obidvom beží napred, obidvom odpustí. Ak sa oni obaja navrátia domov, stanú sa znova súrodencami. Nerozzúri sa plameň nenávisti alebo závisť ani v jednom, ani v druhom z nich.

Myslím si, že dnešné podpísanie partnerskej zmluvy bude vierohodné iba vtedy, ak pred tým sa dokážeme kajať pred tvárou Hospodina. Preto je vhodné, že sme v kostole. Urobili sme to, čo urobil mánotratný syn keď sa kajať: „*Vstanem, pôjdem k otcovi...*“ Sme tu, v dome nášho Otca. Sme členmi tej cirkvi, ktorej dejiny sa začali na prvé Turíce. Počuli Slovo Božie - a takto čítame v knihe skutkov apoštolov – „*Keď to počuli, bodlo ich to v srdci, a povedali Petrovi a ostatným apoštolom: Čo robiť, mužovia, bratia?*“ (Sk 3,27) A všetci poznáme odpoveď: „*Kajajte sa...*“

Teraz pripomínam nám všetkým tie prvé Turíce. Deň, keď nad hlavami učeníkov sa objavili plamene. Ale tento oheň neničí, ale buduje. Tento plameň nie je znakom nenávisti, ale lásky.

Nech je pre nás výstražným znamením oheň, ktorý vzbĺkol na hrade Krásna Hôrka, ale nech nás naplní nádejou ten oheň svätodušný, ktorý vytvára nové spoločenstvo. Amen

Preklad: Oliver Nagy